ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **Y. H.**, zast. Mgr. Azrou Drozdek, advokátkou se sídlem Dlouhá 16, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2023, č. j. 14 A 24/2023-13,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví uvedeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla odmítnuta její žaloba proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany, o němž ji žalovaný informoval přípisem ze dne 30. 1. 2023, č. j. OAM-135535-8/DO-2022.

[2] Podle tohoto přípisu označeného jako „*informace o důvodech neudělení dočasné ochrany*“ žalovaný z pozice správního orgánu příslušného podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), ve spojení s § 4 odst. 2 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dočasné ochraně“), neudělil stěžovatelce oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany, neboť byla zjištěna „*jiná závažná překážka pobytu cizince na území*“ – viz § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[3] O udělení dočasné ochrany požádala stěžovatelka dne 30. 11. 2022 a předložila přitom cestovní doklad, v němž se nacházel štítek víza (typu „*W-1, WORKER*“) vydaný Velvyslanectvím Kanady v Londýně s platností od 31. 10. 2022 do 31. 10. 2025. Toto vízum, které stěžovatelka získala poté, co v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil opustila Ukrajinu, jí podle žalovaného umožňuje (dlouhodobě) pobývat na území Kanady. Proto není třeba poskytnout stěžovatelce dočasnou ochranu v České republice, neboť se před důsledky ruské agrese může uchýlit do Kanady. Právě v tom spočívá podle názoru žalovaného „*jiná závažná překážka*“ pobytu stěžovatelky na území – účinná ochrana před návratem na Ukrajinu jí byla poskytnuta a stěžovatelka se na Ukrajinu navrátit nemusí.

[4] Žalovaný tedy rozhodl o neudělení dočasné ochrany stěžovatelce a podle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ji výše uvedeným přípisem informoval o důvodech, jakož i o možnosti požádat ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, resp. víza k pobytu nad 90 dnů ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka s neudělením dočasné ochrany nesouhlasila, a proto v souladu s poučením podala žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza u žalovaného, a to dne 15. 2. 2023; téhož dne napadla stěžovatelka rozhodnutí žalovaného žalobou u městského soudu.

II. Rozhodnutí městského soudu

[5] Městský soud podanou žalobu odmítl jako nepřípustný návrh podle 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatelka nevyčerpala řádné opravné prostředky, které jí právní řád přiznává.

[6] V odůvodnění vyšel městský soud z toho, že je-li dočasná ochrana vyhlášena prováděcím rozhodnutím Rady Evropské unie – v daném případě rozhodnutím 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, podle kterého na území Ukrajiny nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob, které musely opustit Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu – postupuje se podle zákona o dočasné ochraně. V návaznosti na zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady EU však ČR přijala zvláštní zákon – Lex Ukrajina, který s účinností ode dne 21. 3. 2022 upravuje nejen podmínky udělování dočasné ochrany v souvislosti se situací na Ukrajině, ale rovněž poskytování ubytování a zdravotních služeb. Stávající právní úprava nebyla na současnou situaci dimenzována, a proto byl přijat právě Lex Ukrajina, který představuje *lex specialis* vůči „obecnému“ zákonu o dočasné ochraně; srov. zejména § 1 odst. 2 Lex Ukrajina, podle kterého se ustanovení tohoto zákona použijí přednostně, a dále navazující § 4 odst. 3 téhož zákona.

[7] Jednoduše vyjádřeno, dle názoru městského soudu je posloupnost aplikační přednosti od speciálních k obecným zákonným pravidlům dána takto: 1) pravidla dle Lex Ukrajina

a není-li pravidlo upraveno zde, použije se 2) „obecná“ úprava zákona o dočasné ochraně a 3) není-li ani takové úpravy, je třeba aplikovat úpravu zákona o pobytu cizinců. Současně ovšem městský soud upozornil, že Lex Ukrajina v § 4 odst. 1 přisuzuje žádosti o udělení dočasné ochrany odlišný procesní režim, než je tomu v případě procesu podle zákona o dočasné ochraně, který si stanovuje vlastní pravidla. Pro účely dočasné ochrany dle Lex Ukrajina se tedy na řízení použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců, a sice ustanovení o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území ČR. Podle § 4 odst. 4 Lex Ukrajina se totiž osoba s udělenou dočasnou ochranou podle tohoto zákona považuje za držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění ve smyslu § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[8] Na řízení podle § 33 zákona o pobytu cizinců se nevztahuje část druhá a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), přičemž ze společných ustanovení pro dlouhodobá víza vyplývá, že správní orgán o rozhodnutí o neudělení víza žadatele toliko informuje a poučuje jej o možnosti podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení podle § 180e zákona o pobytu cizinců. Tuto žádost stěžovatelka podala a podle městského soudu se jedná o speciální typ řádného opravného prostředku, který vyústí v rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. A teprve toto rozhodnutí lze napadnout žalobou ve správním soudnictví. Stěžovatelka však na vydaní rozhodnutí o své žádosti nevyčkala a jí podaná žaloba tak slovy městského soudu „dupluje“ podání opravného prostředku, čímž je porušena zásada subsidiarity soudního přezkumu (§ 5 s. ř. s). Soudní přezkum správních rozhodnutí je koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Nejprve je třeba tyto prostředky vyčerpat a až posléze lze podat žalobu; v opačném případě – pokud opravné prostředky vyčerpány nejsou – jde o nepřípustnou žalobu, již je nutno odmítnout.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Proti usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby.

[10] Konkrétně stěžovatelka rozporovala závěr, podle něhož nevyčerpala řádný opravný prostředek, s tím, že je podle jejího názoru nutno vycházet ze zákona o dočasné ochraně, nikoli ze zákona o pobytu cizinců – ustanovení § 180e tohoto zákona tak nelze vůbec použít, jak mylně dovodil městský soud. Stěžovatelka poukázala především na § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, podle kterého platí, že ve věci neudělení dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně a podle úpravy v tomto zákoně (§ 17) lze proti rozhodnutí žalovaného podat žalobu. Tu stěžovatelka vnímá jako jediný účinný opravný prostředek, což opírá nejen o znění zákona o dočasné ochraně, ale i o smysl a účel dočasné ochrany jako součásti systému mezinárodní ochrany.

[11] K tomu stěžovatelka odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2023, č. j. 10 As 290/2022-30, č. 4451/2023 Sb. NSS, podle něhož mezi azylem, doplňkovou ochranou a dočasnou ochranou existuje provázanost, která naopak podle stěžovatelky chybí mezi dočasnou ochranou a dlouhodobým vízem; u něho se v případě

neudělení užije právě § 180e zákona o pobytu cizinců. Nadto stěžovatelka odkázala na čl. 46 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“), jež upravuje právo na účinný opravný prostředek, a ten podle ní představuje žaloba podle § 65 s. ř. s, nikoli žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza ve smyslu § 180e zákona o pobytu cizinců. Tato žádost se uplatní v řízeních, kdy z podstaty věci žadatel na území ČR nepobývá, a tudíž ani nevyžaduje ochranu v podobě možnosti na území setrvat do výsledku řízení o opravném prostředku. Naopak, důsledkem práva na účinný opravný prostředek je podle procedurální směrnice právo setrvat na území anebo požádat o možnost setrvání na území po dobu řízení. Ani jedno však neúspěšným žadatelům o dočasnou ochranu nezajišťuje institut nového posouzení důvodů neudělení víza. Jeho smysl a účel je natolik jiný, že v daném případě nepředstavuje účinný opravný prostředek podle procedurální směrnice.

[12] Stěžovatelka usiluje o získání dočasné ochrany, neboť prchá před válkou na Ukrajině; je z podstaty věci uprchlicí a nežádá o dlouhodobé vízum z ekonomických či jiných důvodů. Měla by proto získat veškerou ochranu, kterou jí garantuje zákon o dočasné ochraně, a to včetně možnosti podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného. Navrhla tedy, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný se ztotožnil se závěrem městského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost zamítl. Z hlediska stěžovatelkou uplatněné argumentace upozornil na to, že lze stěží úvahy o možnosti podání žaloby opírat o procedurální směrnici, která na poskytování dočasné ochrany vůbec nedopadá. Nic na tom nemění ani stěžovatelkou odkazovaný rozsudek NSS č. j. 10 As 290/2022-30, který se týkal poněkud jiné procesní otázky. Podle žalovaného není stěžovatelka osobou vysídlenou z území Ukrajiny, neboť jí bylo uděleno dlouhodobé vízum příslušnými kanadskými orgány, což bylo důvodem neudělení dočasné ochrany skrze důvody v zákoně o pobytu cizinců (§ 56), nikoli v zákoně o dočasné ochraně (§ 9); ten představuje poměrně starou normou, která nereaguje a ani nemohla reagovat na požadavky, které vzešly ze současné situace. Zákonodárce proto přijal Lex Ukrajina a na udělování dočasné ochrany vztáhl některá ustanovení zákona o pobytu cizinců, včetně úpravy dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení krajského, resp. městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k následujícímu závěru.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Podstatou věci je otázka zákonnosti usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby stěžovatelky s tím, že nevyčerpala řádný opravný prostředek v podobě žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza dle § 180e zákona o pobytu cizinců; stěžovatelka tento opravný prostředek sice v souladu s poučením žalovaného podala (patrně z procesní opatrnosti), avšak nevyčkala na rozhodnutí o něm. Teprve rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů o neudělení víza, k němuž je příslušná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (§ 170a ve spojení s § 180e odst. 7 zákona o pobytu cizinců), je přitom rozhodnutím, které lze napadnout žalobou podle § 65 s. ř. s., jak vysvětlil městský soud.

[17] Stěžovatelka se naopak domnívá, že žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza – konkrétně dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jehož držitelem je každá osoba s udělenou dočasnou ochranou dle lex Ukrajina (§ 4 odst. 4) – není řádným, resp. účinným opravný prostředkem; proto podle její názoru bylo možno napadnout rozhodnutí žalovaného o neudělení dočasné ochrany rovnou žalobou, což argumentuje v zásadě ve dvou rovinách. Za prvé, poukazuje na § 5 odst. 7 lex Ukrajina, který odkazuje na zákon o dočasné ochraně, jenž v § 17 stanoví, že proti rozhodnutí žalovaného ve věci dočasné ochrany lze podat žalobu. Za druhé, stěžovatelka pomocí analogie s mezinárodní ochranou odkazuje na procedurální směrnicí s tím, že pouze žaloba podaná u soudu představuje účinný opravný prostředek, včetně práva setrvat na území.

[18] Nejvyšší správní soud ani jeden z těchto argumentů nesdílí, byť připouští podobnost či provázanost dočasné ochrany s mezinárodní ochranou, na kterou upozorňuje stěžovatelka s poukazem na rozsudek NSS č. j. 10 As 290/2022-30; v něm dospěl zdejší soud k závěru, že na pojem „*věc mezinárodní ochrany*“ podle § 35 odst. 5 s. ř. s je nutno nazírat šířeji a zahrnout do něj rovněž věci dočasné ochrany – i v těchto věcech tedy cizince může zastupovat právnická osoba poskytující právní pomoc cizincům nebo uprchlíkům podle uvedeného ustanovení s. ř. s. (v dané věci se jednalo konkrétně o zastupování Organizací pro pomoc uprchlíkům). Desátý senát NSS svůj závěr vystavěl především s ohledem na unijní právo – a to hlavně právo primární. Poukázal na společný evropský azylový systém, jehož základem je v současnosti čl. 78 Smlouvy o fungování EU, který v odst. 1 „*mezi azylem, doplňkovou ochranou a dočasnou ochranou žádný zásadní rozdíl nedělá. Případné detailnější vymezení jednotlivých částí společného systému nechává až unijnímu zákonodárci*“ [bod 32].

[19] Nyní rozhodující pátý senát NSS se shora zmíněným závěrem souhlasí; dočasnou ochranu opravdu nelze vytrhnout ze společného evropského azylového systému, který v sobě zahrnuje současně institut dočasné ochrany i mezinárodní ochrany. Na druhou stranu ovšem nelze přehlížet, že mezinárodní ochrana je cizincům udělována ve formě azylu nebo doplňkové ochrany na základě přísně individualizovaného řízení o podané žádosti, a to v případě odůvodněného strachu z pronásledování v zemi původu (z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti atd.), resp. skutečné hrozby nebezpečí vážné újmy (za níž se považuje trest smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení atd.); v podrobnostech viz § 12 – §14 a § 14a – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Naproti tomu dočasná ochrana je mimořádným nástrojem, který vychází z potřeby reagovat na akutní situaci hromadného přílivu vysídlených osob, které se nemohou vrátit do země původu; upravuje tedy vstup a pobyt většího množství osob, jimž je nutno poskytnout okamžitou pomoc mimo azylový systém.

[20] V 90. letech minulého století tímto způsobem reagovaly na hromadné přílivy osob z bývalé Jugoslávie, zejména z území dnešní Bosny a Hercegoviny nebo Kosova, mnohé evropské státy včetně České republiky; ta tehdy dotčeným osobám poskytovala tzv. dočasné útočiště na základě usnesení vlády (srov. např. usnesení vlády č. 284 ze dne 25. 5. 1994 nebo č. 378 ze dne 21. 4. 1999). Posléze byl institut dočasné ochrany – s odkazem na čl. 63 Smlouvy o založení ES (nyní v revidované podobě jde o shora zmíněný čl. 78 Smlouvy o fungování EU) – upraven sekundárním právem Unie, a sice směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“).

[21] Směrnice o dočasné ochraně v odůvodnění odkazuje mj. právě na znepokojivou situaci osob vysídlených v důsledku konfliktu v bývalé Jugoslávii [viz body (3) a (6)], přičemž dočasnou ochranu dále definuje jako „*řízení výjimečné povahy, které v případě hromadného přílivu nebo bezprostředně hrozícího hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, poskytuje okamžitou a dočasnou ochranu těmto osobám, zejména pokud zároveň existuje riziko, že azylový systém nebude schopen vypořádat se s tímto přílivem bez nepříznivých účinků na jeho vlastní účinné fungování a na zájmy těchto osob a dalších osob žádajících o ochranu*“ [čl. 2 písm. a)].

[22] Z citovaného je zřejmá již výše zmíněná mimořádnost institutu dočasné ochrany, která je dána zejména onou hromadností – hromadným přílivem vysídlených osob vyžadujících okamžitou pomoc, což tento institut odlišuje od institutu mezinárodní ochrany jako standardního nástroje na zvládání nucené migrace cestou individuálního posouzení a rozhodnutí každého jednotlivého případu na základě podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany; o této žádosti rozhoduje kvazisoudní nebo správní orgán toho kterého členského státu EU. Naopak o tom, zda se jedná o případ hromadného přílivu vysídlených osob rozhoduje kvalifikovanou většinou Rada EU na návrh Komise (čl. 5 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně). Rada dočasnou ochranu zavádí ve všech členských státech EU svým rozhodnutím, které musí v souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně obsahovat alespoň tyto údaje: „*a) popis specifických skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje; b) datum vstupu v platnost dočasné ochrany; c) informace získané od členských států o kapacitách pro přijetí osob; d) informace získané od Komise, UNHCR a dalších příslušných mezinárodních organizací*.“ Tím dochází k aktivaci dočasné ochrany, resp. směrnice o dočasné ochraně, potažmo zákona o dočasné ochraně, který představuje transpozici této směrnice v právním řádu ČR, k níž došlo už v roce 2003. K reálnému využití institutu dočasné ochrany na unijní úrovni však došlo poprvé až v roce 2022, a to v souvislosti s invazí ruských ozbrojených sil na Ukrajinu; v podrobnostech srov. prováděcí rozhodnutí Rady EU 2022/382 ze dne 4. 3. 2022.

[23] Tímto prováděcím rozhodnutím Rady Evropské unie došlo k aktivaci zákona o dočasné ochraně, který s popsaným mechanismem výslovně počítá v § 1 odst. 4: „*Podle tohoto zákona se postupuje v případě, že dočasná ochrana cizinců byla vyhlášena rozhodnutím Rady Evropské unie.*“

[24] Na základě toho lze tedy stručně shrnout, že dočasná ochrana je výjimečným nástrojem ochrany v případě nucené migrace, který stojí vedle mezinárodní ochrany; tu svým způsobem dočasná ochrana doplňuje, nelze ji však s mezinárodní ochranou zaměňovat a argumentovat analogií s procedurální směrnicí a jejím čl. 46 upravujícím právo na účinný opravný prostředek, podobně jako to činí stěžovatelka. Nic na tom nemění ani stěžovatelčin odkaz na rozsudek NSS č. j. 10 As 290/2022-30; jeho závěry ohledně pojmu „*věc mezinárodní ochrany*“ byly učiněny v jiném kontextu, konkrétně pro účely zastoupení podle § 35 odst. 5 s. ř. s., nikoli obecně, a nejsou tak v rozporu s výše uvedeným.

[25] Je důležité připomenout, že procedurální směrnice se vztahuje na řízení o udělení a odnětí mezinárodní ochrany, nikoli na řízení o dočasné ochraně, jež má v sekundárním právu Unie svoji vlastní úpravu, která je relativně komplexní (i když dosti obecná) a kromě jiného výslovně normuje rovněž právo na opravný prostředek – viz čl. 29 směrnice o dočasné ochraně: „*Osoby vyloučené členským státem z poskytnutí dočasné ochrany nebo zajištění sloučení rodiny jsou oprávněny podat v daném členském státě opravný prostředek.*“ Citovaný článek směrnice o dočasné ochraně byl transponován v § 17 zákona o dočasné ochraně, dle něhož „*žalobu proti rozhodnutí ministerstva lze podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí*“ (odst. 1), přičemž „*k řízení je místně příslušný soud, v jehož obvodu má žalobce hlášené místo pobytu*“ (odst. 2). Zákon o dočasné ochraně tedy se soudním přezkumem rozhodnutí ve věci dočasné ochrany výslovně počítá, podobně jako zákon o azylu (§ 32 odst. 1), podle kterého lze proti rozhodnutí žalovaného (Ministerstva vnitra) ve věci mezinárodní ochrany podat žalobu.

[26] Právě toho, aby mohla napadnout rovnou rozhodnutí žalovaného ve věci dočasné ochrany, se stěžovatelka domáhá, avšak základní problém celé věci tkví v tom, že vnitrostátní zákonodárce v návaznosti na aktivační rozhodnutí Rady EU přijal Lex Ukrajina, jako speciální právní úpravu, pomocí níž je možno zvládnout v historii České republiky nebývalou migrační vlnu související s ruskou agresí na Ukrajině; srov. obecnou část důvodové zprávy, dle které stávající právní úprava „*na současnou situaci, kdy probíhá ozbrojený konflikt na území Ukrajiny, v jehož důsledku se dala do pohybu migrační vlna nebývalého rozsahu, není dimenzována. Proto je žádoucí stanovit zvláštní proces legalizace pobytu těchto osob na našem území, čímž bude sekundárně zajištěno, že dotčeným osobám bude možné zajistit jejich základní životní potřeby…Jedná se o speciální právní úpravu k zákonu o dočasné ochraně cizinců s tím, že odchylně se upravuje především řízení o udělení dočasné ochrany, nicméně některá ustanovení zákona o dočasné ochraně budou nadále aplikovatelná (především ustanovení upravující důvody pro neudělení či případné odnětí dočasné ochrany). Návrh také počítá s tím, že budou aplikována i vybraná ustanovení zákona o pobytu cizinců*“ (sněmovní tisk č. 1701/0, 9. volební období od 2021, digitální repozitář www.psp.cz).

[27] Lex Ukrajina jako *lex specialis* k zákonu o dočasné ochraně vnesl do hry dílem jiná, vlastní pravidla, kdy § 4 odst. 1 až 4 pomocí „kaskády“ odkazů ohledně částečného použití zákona o pobytu cizinců za současného vyloučení některých jeho ustanovení, jakož i ustanovení zákona o dočasné ochraně, vsadil do systému dočasné ochrany nastaveného směrnicí, resp. zákonem o dočasné ochraně, další paralelní pilíř; podle § 4 odst. 1 až 4 Lex Ukrajina platí následující:

„(1) Na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.
(2) Ve věci dočasné ochrany podle tohoto zákona se nepoužijí ustanovení
a) § 1 odst. 3, § 2 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 2, § 4 odst. 3, § 6 a 8, § 12 písm. a), b), d) a g), § 13 až 15, § 16 v části udělení, § 21 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 2, § 24 až 26, 28, 29, 31, 34 až 38, § 40 odst. 2, § 41 až 47, § 49 odst. 2 až 8, § 50, § 51 odst. 2 písm. d), § 55, 57 a 58 zákona o dočasné ochraně cizinců a
b) § 43, § 56 odst. 1 písm. c) a k) a § 62 odst. 4 věty první zákona o pobytu cizinců na území České republiky.
(3) Nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců na území České republiky.
(4) Pro účely zákona o pobytu cizinců na území České republiky se osoba s udělenou dočasnou ochranou podle tohoto zákona považuje za držitele víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky“ (pozn. důraz přidán NSS).

[28] Z uvedeného je pro posuzovaný případ nejpodstatnější znění § 4 odst. 1 Lex Ukrajina, v němž je pro potřeby řízení o udělení dočasné ochrany – tedy pro procesní stránku věci jasně konstruováno obdobné použití ustanovení zákona o pobytu cizinců upravujících udělování dlouhodobého víza k pobytu za účelem strpění pobytu; tomu ostatně odpovídá i zákonodárcem následně užitá právní fikce, podle níž se osoba s udělenou dočasnou ochranou dle Lex Ukrajina považuje za držitele daného dlouhodobého víza; viz § 4 odst. 4 Lex Ukrajina. Nutno přitom podotknout, že slovo *obdobně* (na rozdíl od slova *přiměřeně*) značí použití odkazovaných ustanovení v zákoně o pobytu cizinců v plném rozsahu (srov. čl. 41 Legislativních pravidel vlády České republiky anebo také rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 21 Cdo 612/2006). Výjimkou jsou samozřejmě výslovně vyloučená ustanovení v § 4 odst. 2 písm. b) Lex Ukrajina; tato ustanovení se nepoužijí, ve zbytku však Lex Ukrajina předpokládá použití všech ustanovení týkajících se udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, která jsou obsažena v zákoně o pobytu cizinců, případně i dalších ustanovení tohoto zákona v těch věcech, které neupravuje zákon o dočasné ochraně a u nichž nestanoví Lex Ukrajina „*jinak*“ (§ 4 odst. 3 Lex Ukrajina).

[29] Zjednodušeně je možno konstatovat, že jakkoli právní status dotčeného cizince vypadá jako dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu, materiálně jde bezpochyby o dočasnou ochranu. Její udělení se vztahuje povinně na cizince, na které se vztahuje zmíněné prováděcí rozhodnutí Rady EU, jakož i další cizince uvedené v § 3 Lex Ukrajina. Je-li žádost o udělení dočasné ochrany podaná cizincem, který není uveden v § 3 Lex Ukrajina, jedná se o žádost nepřijatelnou a tato je cizinci vrácena [viz § 5 odst. 1 písm. b) a odst. 2 Lex Ukrajina].

[30] V dané věci stěžovatelce žádost vrácena nebyla, naopak byla meritorně posouzena s tím, že stěžovatelce nebyla udělena dočasná ochrana, a to s poukazem na § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Z toho je zřejmé, že vedle vlastní procesní úpravy byla použita také hmotněprávní úprava zákona o pobytu

cizinců – konkrétně důvod neudělení dlouhodobého víza spočívající v tom že „*pobyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území*“ [§ 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců]. U stěžovatelky byla zjištěna právě jiná závažná překážka pobytu na území České republiky, která je dána dle názoru žalovaného tím, že stěžovatelka disponuje oprávněním k pobytu na území Kanady, které je určené pro osoby vysídlené z Ukrajiny. Tento hmotněprávní – „vízový“ – důvod neudělení dočasné ochrany jde nad rámec důvodů, pro které členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany podle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně [důvody podle tohoto článku, který Česká republika transponovala do § 9 zákona o dočasné ochraně, jsou jakousi obdobou důvodů vylučovací (exkluzivní) klauzule v čl. 1 F Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.), resp. některých důvodů vylučujících udělení mezinárodní ochrany v § 15 zákona o azylu, jež ve zkratce vyjádřeno pokrývají případy, kdy existuje důvodné podezření, že se dotčený cizinec dopustil určitých závažných zločinů (proti míru, lidskosti apod.) anebo představuje ohrožení bezpečnosti hostitelského státu].

[31] Nejvyšší správní soud v tuto chvíli použití onoho „vízového“ důvodu neudělení dočasné ochrany dle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců nehodnotí, ani hodnotit nemůže, neboť to není předmětem řízení – tím je primárně procesní stránka celé věci. Tu směrnice o dočasné ochraně nijak podrobněji neupravuje; ponechává ji na vnitrostátním zákonodárci, který v případě České republiky upravil správní řízení o udělení dočasné ochrany jako jednostupňové s tím, že proti rozhodnutí žalovaného (Ministerstva vnitra) je možné podat žalobu, jak již bylo uvedeno výše s poukazem na § 17 zákona o dočasné ochraně. Na toto ustanovení v kasační stížnosti odkazuje i sama stěžovatelka. Pomíjí přitom Lex Ukrajina, který jako *lex specialis* stanoví zvláštní procesní pravidla s výslovným využitím zákona o pobytu cizinců a jeho relevantních ustanovení stran udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území – viz § 4 odst. 1 Lex Ukrajina. Z toho správně vycházel městský soud, který konstatoval, že se na řízení užijí taktéž společná ustanovení (hlava XVIII) zákona o pobytu cizinců, jež se vztahují k procesu udělování dlouhodobých víz, tedy i víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění. Součástí společných ustanovení zákona o pobytu cizinců je přitom mj. § 180e upravující možnost cizince požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.

[32] Institut nového posouzení důvodů neudělení víza byl do zákona o pobytu cizinců vložen s účinností od 1. 1. 2011 novelou provedenou zákonem č. 427/2010 Sb., a to za účelem realizace opatření podle čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), tj. realizace práva cizince, kterému byla zamítnuta žádost o udělení krátkodobého víza, na přezkoumání důvodů jeho neudělení. I když se vízový kodex vztahuje jen na víza do 90 dnů (krátkodobá), rozhodl se český zákonodárce rozšířit možnost přezkumu rozhodnutí o neudělení víza i na víza dlouhodobá. Zavedl tak formu speciálního opravného prostředku, „*který vyústí v rozhodnutí správního orgánu o veřejném subjektivním právu cizince; představuje tedy rozhodnutí v materiálním smyslu*“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, č. 2973/2014 Sb. NSS, bod [23].

[33] Z uvedeného logicky plyne, že v případě stěžovatelky bylo na místě využít žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza jakožto řádného opravného prostředku, jehož neúspěšné vyčerpání je předpokladem následného podání žaloby podle § 65 s. ř. s. Na tomto

závěru nemůže nic změnit ani stěžovatelkou zmíněný § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, který stanoví, že „*ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců*“. Citované ustanovení – v souladu s požadavkem bezrozpornosti právního řádu, který je jedním z atributů právního státu a který zdůraznil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 20. 12. 2006, č. j. 1 As 14/2006-68, č. 1162/2007 Sb. NSS – nelze vykládat tak, že se § 4 odst. 1 Lex Ukrajina neuplatní, nýbrž tak, aby byl zachován smysl tohoto ustanovení, které se týká procesních pravidel, tj. otázek týkajících se řízení o udělení dočasné ochrany, jak bylo vysvětleno výše. Na základě § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se pak uplatní hmotněprávní pravidla, která stanoví zákon o dočasné ochraně pro neudělení dočasné ochrany (§ 9) nebo její odnětí (§ 10).

[34] Lex Ukrajina rozhodně není ideálem zákona co do jeho srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti; ostatně byl zpracován velmi rychle a pod tlakem příchodu velkého množství osob z Ukrajiny zasažené ruskou agresí. I přesto z jeho obsahu lze bezpečně dovodit, že vedle stávající úpravy v zákoně o dočasné ochraně s sebou přináší úpravu novou – ať už vlastní anebo v podobě odkazu na vybraná ustanovení zákona o pobytu cizinců (tomu, že šlo o záměr zákonodárce, nasvědčuje shora zmíněná důvodová zpráva). Podle názoru Nejvyššího správního soudu není důvod nerespektovat odkaz na zákon o pobytu cizinců, jehož ustanovení týkající se udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění se mají použít na řízení o dočasné ochraně. Je tedy třeba použít i § 180e zákona o pobytu cizinců upravující sice specifický, přesto podle přesvědčení městského soudu i NSS řádný opravný prostředek – a to žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.

[35] Teprve rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, k němuž je příslušná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, je proto rozhodnutím „žalovatelným“, jak správně uzavřel městský soud, který případně poukázal též na § 5 s. ř. s., jež stanoví princip subsidiarity jako jeden ze základních principů správního soudnictví. Soudní ochrana má nastoupit až tehdy, kdy účinné prostředky ochrany práv ve veřejné správě nejsou k dispozici, nebo sice jsou, ale jejich využitím nedošlo ke zjednání nápravy. V daném případě stěžovatelka prostředku k nápravě využila; podala žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem strpění, nicméně nevyčkala, jak bude rozhodnuto o její žádosti, a souběžně s ní podala také žalobu k městskému soudu. Taková žaloba je nepřípustná podle § 68 písm. a) s. ř. s. a městský soud ji správně v souladu s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

[36] Stěžovatelka může podat žalobu až poté, co bude o její žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza rozhodnuto. Dlužno dodat, že soudní výluka v § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců dopadající na „*rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza*“ se zde neuplatní. Ve své podstatě se totiž nejedná o neudělení víza, nýbrž neudělení doplňkové ochrany – žalovaný svým rozhodnutím vlastně vyloučil stěžovatelku z dočasné ochrany a tato má možnost domáhat se soudní ochrany. Opačný závěr by byl v rozporu s § 17 zákona o dočasné ochraně, jehož použití Lex Ukrajina nevylučuje [*a contrario* § 4 odst. 2 písm. a)], naopak na tento zákon výslovně odkazuje (§ 4 odst. 3).

[37] Navíc je nutno připomenout základní právo na soudní ochranu unijních práv garantované čl. 47 Listiny základních práv EU. Z ustálené judikatury Soudního dvora EU

(srov. např. rozsudek ze dne 26. 2. 2013, *Åklagaren,* C-617/10, bod 19 a další tam uvedenou judikaturu) vyplývá, že základní práva zaručená v právním řádu Unie se uplatní ve všech situacích, které se řídí unijním právem. To, že se posuzovaná věc řídí unijním právem, je bez jakýchkoli pochybností – Lex Ukrajina i zákon o dočasné ochraně navazují na prováděcí rozhodnutí Rady EU 2022/382 ze dne 4. 3. 2022 a zpracovávají směrnici o dočasné ochraně. Stejně tak není podle NSS pochyb, že stěžovatelka má konkrétní právo zaručené unijním právem – a sice právo na dočasnou ochranu, resp. řádné a spravedlivé projednání žádosti o její udělení, a to včetně práva na opravný prostředek podle čl. 29 směrnice o dočasné ochraně; ostatně transpozicí tohoto článku je již zmíněný § 17 zákona o dočasné ochraně, který výslovně zaručuje soudní přezkum rozhodnutí ve věci dočasné ochrany, byť po vyčerpání řádného opravného prostředku (ostatně takto se k soudní ochraně staví i dosavadní aplikační praxe na úrovni správních soudů – vedle nyní napadeného usnesení srov. např. i další usnesení městského soudu ze dne 21. 7. 2022, č. j. 10 A 58/2022-25, a ze dne 21. 2. 2023, č. j. 8 A 6/2023-13, jimiž byly podané žaloby taktéž odmítnuty z důvodu nevyčerpání řádného opravného prostředku, nebo naopak rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 10. 2022, č. j. 57 A 71/2022-53, kterým soud poté, co spojil tři samostatné žaloby ke společnému projednání, provedl meritorní přezkum a všechna tři napadená rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců zrušil a věci vrátil k dalšímu řízení).

[38] V souvislosti s námitkou stěžovatelky ohledně nemožnosti setrvat na území ČR Nejvyšší správní soud připomíná, že je možné podat návrh na přiznání odkladného účinku žaloby a nadále setrvat na území v souladu s § 58a zákona o dočasné ochraně.

[39] Pokud jde o setrvání na území po dobu rozhodování o opravném prostředku, tedy žádosti o nové posouzení neudělení dlouhodobého víza, zde Nejvyšší správní soud připouští, že § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců věta za středníkem stanoví, že „*podání žádosti nemá odkladný účinek*“. V logice výše uvedeného je však nutno zopakovat, že materiálně se nejedná o podání žádosti ve věci neudělení víza, nýbrž dočasné ochrany, u níž je nezbytné zachovat soudní přezkum, jakož i možnost žadatele setrvat na území, s níž výslovně počítá § 22 věta první zákona o dočasné ochraně: „*Žadatel o poskytnutí dočasné ochrany je oprávněn setrvat na území po dobu řízení o udělení oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany*“ [ani použití tohoto ustanovení Lex Ukrajina nevylučuje – viz *a contrario* § 4 odst. 2 písm. a)]. S tím, že dotčený cizinec setrvá na území *implicite* počítá i samotná směrnice o dočasné ochraně (čl. 29), normuje-li právo osoby vyloučené z poskytnutí dočasné ochrany „*podat v daném státě opravný prostředek*“, tedy správní žalobu. Předpokladem jejího podání na území členského státu, včetně případného návrhu na přiznání odkladného účinku, je přirozeně to, že po podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany nebude muset cizinec vycestovat z území ČR, ale naopak zde vyčká na rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[40] Uvedené konvenuje již zmíněné zásadě subsidiarity správního soudnictví, ale také zásadě dvojinstančnosti vyjadřující obecné oprávnění napadnout každé rozhodnutí správního orgánu I. stupně řádným opravným prostředkem zaručujícím nastoupení devolutivního i suspenzivního účinku; oba tyto účinky jsou přitom zachovány – věc bude přezkoumána Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců jakožto nadřízeným správním orgánem (§ 170a odst. 1 zákona o pobytu cizinců) a zároveň dojde k odkladu

realizace výroku napadeného rozhodnutí, s nímž se v případě neudělení dočasné ochrany pojí povinnost opustit území ČR.

[41] Jinými slovy, využije-li cizinec podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, je oprávněn nadále setrvat na území ČR. Vyloučení odkladného účinku této žádosti je třeba vázat výlučně na víza jako taková a další výslovně předvídané situace v § 180e odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců (např. odepření vstupu cizince na území), u nichž je žádost zpravidla podávána v zahraničí, jak případně poznamenala v kasační stížnosti stěžovatelka. Její obava, zda během rozhodování o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany bude moci setrvat na území ČR, je do jisté míry pochopitelná – a to zejména s ohledem na obsah poučení, kterého se stěžovatelce dostalo na závěr „*informace o důvodech neudělení dočasné ochrany*“ a ve kterém žalovaný výslovně odkázal na § 180e odst. 2 větu za středníkem zákona o pobytu cizinců, podle něhož „*podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza nemá odkladný účinek*“.

[42] To jistě platí, avšak pouze v případě neudělení dlouhodobého víza, nikoli dočasné ochrany na území České republiky, o kterou stěžovatelka žádala a která jí nebyla udělena rozhodnutím žalovaného podle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Poté, co žalovaný stěžovatelku písemně informoval o důvodech neudělení dočasné ochrany, stěžovatelka využila svého oprávnění podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany. Na tuto žádost je přitom nutno nahlížet jako na řádný opravný prostředek, který je v dispozici stěžovatelky a o kterém je povinen rozhodnout správní orgán – konkrétně žalovaný, a neshledá-li důvod pro udělení dočasné ochrany, pak Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (ta dočasnou ochranu udělí, dospěje-li k závěru, že žadatel splňuje podmínky, nebo neudělí, dojde-li k závěru, že posouzení žádosti ze strany žalovaného bylo správné a zákonné). Veřejná správa tak disponuje účinným prostředkem k ochraně práv osob neúspěšně žádajících o dočasnou ochranu na území České republiky, pročež je třeba před podáním žaloby tento prostředek vyčerpat.

[43] Žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany je svou povahou vlastně odvoláním, byť odvolání jako takové je zde vyloučeno v důsledku § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle něhož se ustanovení částí druhé a třetí správního řádu nevztahují mj. na řízení podle § 33 a § 180e téhož zákona. Za této situace je tedy třeba postupovat podle procesních ustanovení zákona o pobytu cizinců, resp. zákona o dočasné ochraně a dále obdobně podle části čtvrté správního řádu ve spojení s § 177 odst. 2 správního řádu (srov. *mutatis mutandis* rozsudek NSS ze 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221, č. 2544/2012 Sb. NSS). Podle části čtvrté, konkrétně § 154 odst. 1 *in fine*, správního řádu pak platí, že se „*přiměřeně použijí i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná*“. Tím je popřeno absolutní vyloučení části druhé a třetí správního řádu, o jejichž potřebnosti v daném případě podle NSS nemůže být pochyb.

[44] Úmyslem zákonodárce bylo zjevně využití úpravy pro udělování dlouhodobých víz (za účelem strpění pobytu) i pro potřeby udělování dočasné ochrany, což je jistě z procesního hlediska možné; hmotněprávní důvody v tuto chvíli NSS posuzovat nemůže (viz výše). Možné je tedy i využití institutu žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany podle § 180e zákona o pobytu cizinců. S ohledem na popsaná specifika

dočasné ochrany plynoucí kromě jiného ze směrnice i ze zákona o dočasné ochraně se však tento institut musí uplatnit jakožto řádný opravný prostředek, jehož základním znakem je i suspenzivní účinek – včas podaná žádost má proto odkladný účinek, podobě jako je tomu v případě odvolání (viz část druhá, § 85 odst. 1, správního řádu). Nejedná se přitom o výklad *contra legem*, jak by se mohlo zdát při porovnání s výslovným zněním § 180e odst. 2 věty za středníkem zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení se primárně týká víz, nikoli dočasné ochrany, jejíž úprava je podstatně širší, komplexnější a v mnoha ohledech odlišná, což Nejvyšší správní soud zohlednil a zaujal výklad respektující vůli zákonodárce, jakož i rozumné uspořádání procesu odpovídající jak subsidiaritě správního soudnictví, tak zásadě dvojinstančnosti správního řízení.

[45] Nutno doplnit, že zmíněná zásada dvojinstančnosti není nezbytnou podmínkou ústavnosti procesní úpravy – „*absence dvojinstančnosti správního řízení protiústavnost bez dalšího nezakládá*“, jak konstatoval Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04, N90/37 SbNU 201. Na druhou stranu, pokud zákonodárce druhou kvazi-odvolací instanci zavedl a tato je jasně garantována zákonem, jako v nyní souzené věci, je potřeba to respektovat se všemi konsekvencemi, které s sebou taková úprava nese, a to včetně odkladného účinku včas podané žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, který zajistí, že cizinec nebude během posuzování své žádosti „vycestován“ z území ČR. Podle přesvědčení NSS nelze připustit, aby byl cizinec povinen před podáním žaloby nucen vyčerpat opravný prostředek v podobě žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, na jejíž vyřízení by musel vyčkat v zahraničí nebo nelegálně na území ČR. Takový výklad by bránil následnému efektivnímu soudnímu přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, potažmo čl. 47 Listiny základních práv EU.

[46] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že městský soud dospěl v napadeném usnesení ke správnému právnímu závěru, že žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany dle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, kterou stěžovatelka v souladu s § 180e zákona o pobytu cizinců podala, je řádným opravným prostředkem ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) s. ř. s.; proto byla stěžovatelka povinna nejprve vyčkat, jak o její žádosti bude rozhodnuto. Teprve rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany je rozhodnutím, proti němuž může stěžovatelka podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.

V. Závěr a náklady řízení

[47] S ohledem na vše výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[48] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem od účastníka, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalovanému však žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec běžné administrativní činnosti v tomto řízení nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 18. srpna 2023

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu